

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2016. május végi helyzetéről*

2016. június

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az elmúlt több mint másfél évtized tekintetében példanélküli, hogy az államháztartás központi alrendszerének hiánya rekord alacsony szinten, vagyis 13,2 milliárd forintra teljesült 2016. május végén. Mindez elsősorban a hazai gazdaság teljesítményének és a kormány gazdaságpolitikájának köszönhető. A magyar reformok működnek, az államháztartás helyzete pedig stabil és kiszámítható.

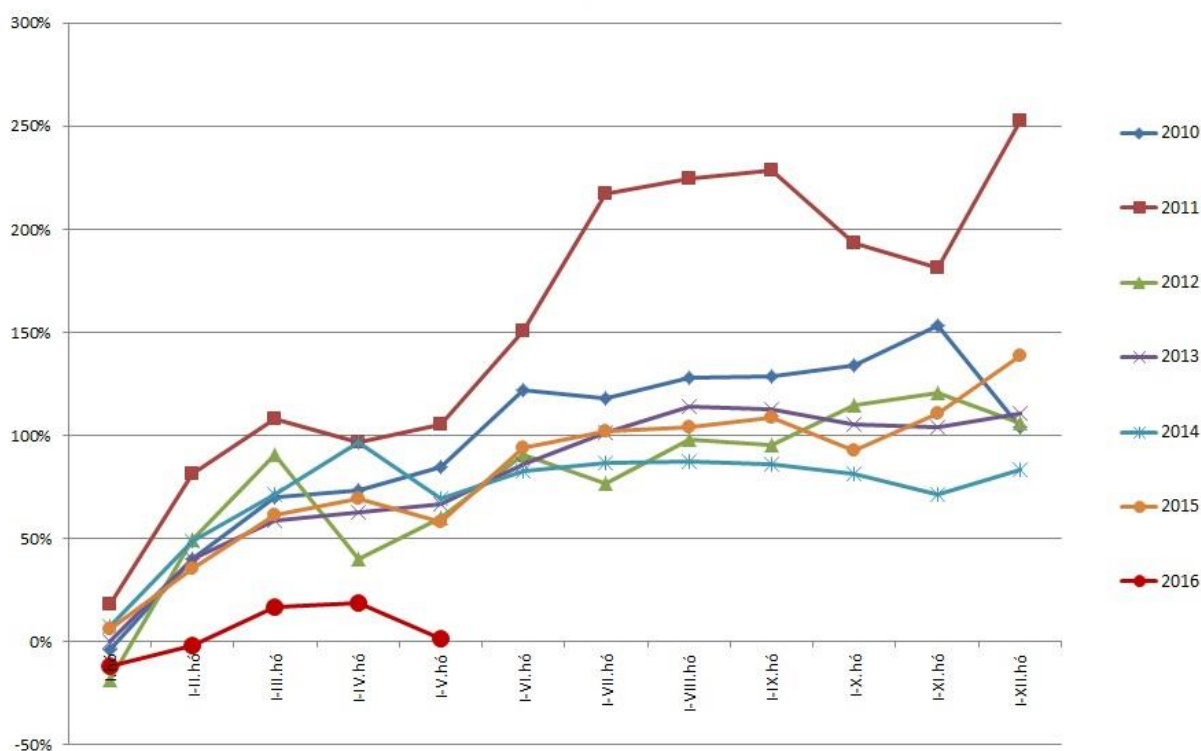
Az idei év első öt hónapját a központi költségvetés 98,9 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 48,9 milliárd forintos, míg az elkülönített állami pénzalapok 36,8 milliárd forintos szufficittel zárták. Csak a májusi adatokat tekintve az államháztartás központi alrendszere esetén 131,7 milliárd forintos többletet láthatunk, ezen belül mind a központi költségvetést, mind az elkülönített állami pénzalapokat és a társadalombiztosítás pénzügyi alapjait is pozitív egyenleg jellemezte.

Egy évvel korábban az államháztartás központi alrendszerének január-májusi halmozott hiánya ennél közel 500 milliárd forinttal volt magasabb. Az első öthavi egyenleg idei kedvezőbb alakulása a tavalyi évhez képest alacsonyabb összegben felmerülő – jellemzően az uniós kifizetésekhez kapcsolódó – kiadásokra, illetve a főbb adónemek (társasági adó, általános forgalmi adó, személyi jövedelemadó, szociális hozzájárulási adó és járulékbévételek) magasabb bevételeire vezethető vissza.

A kedvező gazdasági környezetnek, valamint a dinamikusan bővülő foglalkoztatásnak köszönhetően folyamatosan emelkednek a költségvetés bevételei, a feketegazdaság ellen megtett lépések (pl. EKÁER, online pénztárgépek) pedig az adófizetési morál javulását eredményezik. Emellett a növekedési adóhitelek konstrukciója ugyancsak hozzájárul az idei magasabb társaságiadó-bevételekhez. Ellenben az előző év azonos időszakához képest az uniós programok kiadásai mérsékeltebben alakulnak, ami a 2007-2013-as ciklus operatív programjainak zárásával, illetve az új, 2014-2020-as időszak kifizetéseinek későbbi felfutásával magyarázható.

Az év eddig eltelt időszakának folyamatai tükrében kijelenthetjük, hogy a GDP 2%-ában meghatározott hiánycél – figyelemmel a költségvetési törvény módosítására – továbbra is reális és teljesíthető.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

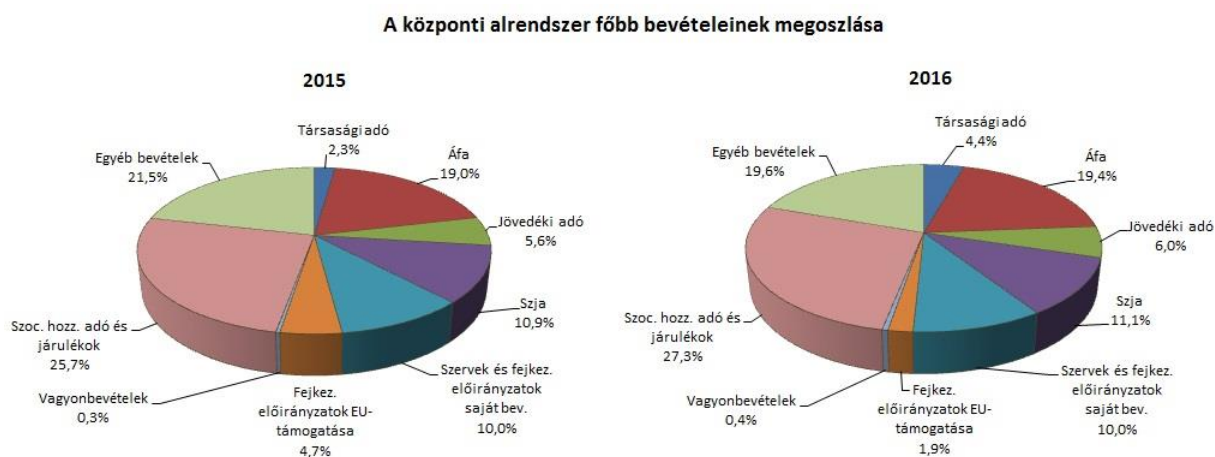
Az államháztartás központi alrendszerének május végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	2015. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2015. I-V. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% (2/1)	2016. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2016. I-V. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 195,9	-588,5	49,2	-755,6	-98,9	13,1
bevétel:	11 826,1	4 180,2	35,3	10 185,5	4 144,3	40,7
kiadás:	13 022,0	4 768,7	36,6	10 941,1	4 243,2	38,8
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	2,2	30,4	1 381,8	-6,0	36,8	
bevétel:	511,0	205,0	40,1	591,9	242,5	41,0
kiadás:	508,8	174,6	34,3	597,9	205,7	34,4
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-24,9	47,0		0,0	48,9	
bevétel:	5 009,4	2 067,4	41,3	5 023,0	2 137,6	42,6
kiadás:	5 034,3	2 020,4	40,1	5 023,0	2 088,7	41,6
EGYENLEG ÖSSZESEN	-1 218,6	-511,1	41,9	-761,6	-13,2	1,7
bevétel:	17 346,5	6 452,6	37,2	15 800,4	6 524,4	41,3
kiadás:	18 565,1	6 963,7	37,5	16 562,0	6 537,6	39,5

I. A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer május végi 6524,4 milliárd forintot kitevő bevételei az előző év azonos időszakához képest 71,8 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. Míg jelentősen növekedtek az elmúlt évhez képest a társasági adóból, az általános forgalmi adóból, a jövedéki adóból, a személyi jövedelemadóból és a szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek, addig egyes bevételek, elsősorban a fejezeti kezelésű előirányzatok uniós bevételei és a kamatbevételek elmaradtak az egy évvel ezelőtti összegtől.

A bevételek közül a **társasági adóból** az év első öt hónapjában 285,4 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszakának értékét 138,5 milliárd forinttal haladta meg. Az előző év azonos időszakához viszonyított jelentős bevételi többlet háttérében a vállalkozások növekedési adóhiteleihez és az előző évről szóló adóbevallások benyújtásához kapcsolódó befizetések állnak. Ezeket a hatásokat részben ellensúlyozta a januári kiutalások magas szintje, ami a 2015. decemberi adóelőlegekről való rendelkezések pénzforgalmi teljesítésének köszönhető. A bevételek alakulását a lenti táblázat szemlélteti:

Társaságiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	162,9	333,4	170,5	204,7
Kiutalás	16,0	48,0	32,0	300,0
Egyenleg	146,9	285,4	138,5	194,3

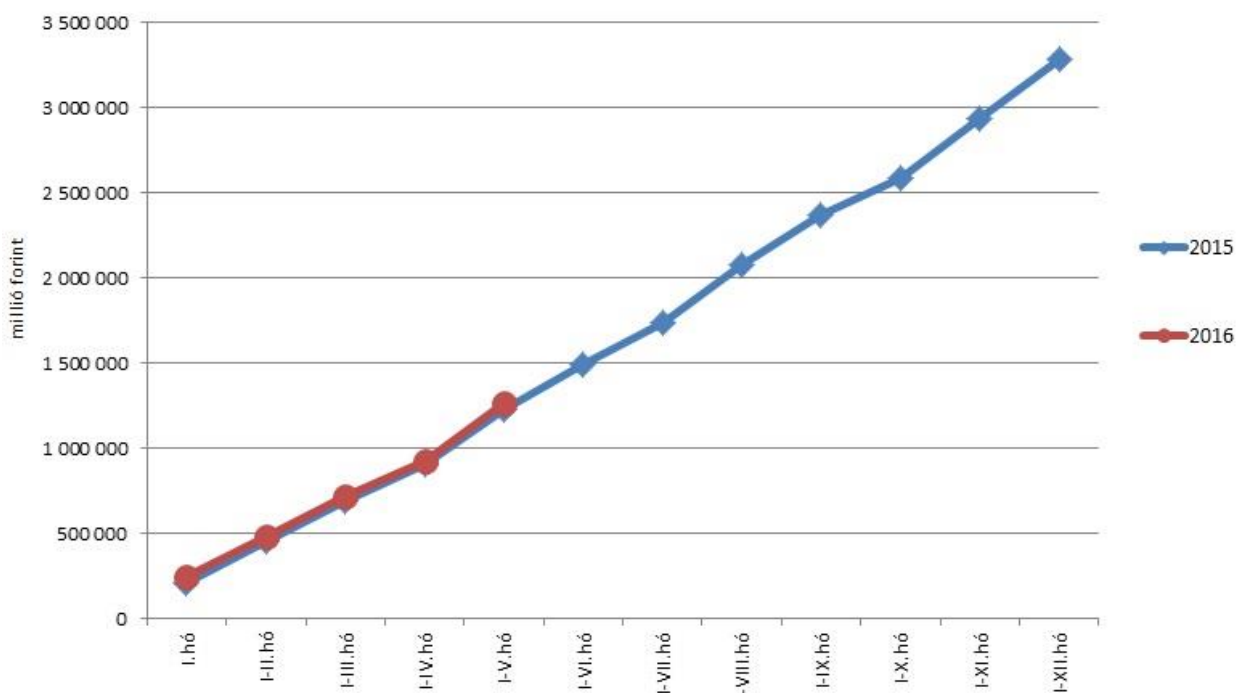
Az **egyéb központosított bevételekből** május végéig összesen 168,5 milliárd forint bevétel teljesült, amely az éves előirányzat 45,6%-át teszi ki. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 60,1 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			millió Ft	%
Rehabilitációs hozzájárulás	31 620,5	34 756,3	3 135,8	109,9
Környezetvédelmi termékdíjak	17 887,9	19 301,2	1 413,3	107,9
Vízkezelési járulék	5 807,0	5 891,3	84,3	101,5
Hulladéklerakási járulék	4 394,5	4 457,9	63,4	101,4
Elektronikus útdíj	55 419,8	60 120,6	4 700,8	108,5
Korkedvezmény-biztosítási járulék	2 155,1	-3,5	-2 158,6	
Időalapú útdíj	23 831,6	27 837,3	4 005,7	116,8
Bírságok	11 705,8	14 420,8	2 715,0	123,2
Egyéb összesen	2 617,1	1 738,1	-879,0	66,4
Összesen	155 439,3	168 520,0	13 080,7	108,4

Az év első öt hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1263,0 milliárd forint bevétel keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 34,5 milliárd forinttal haladta meg. A bruttó általánosforgalmiadó-bevételek alakulását az alábbi grafikon mutatja be:

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	2190,2	2274,7	84,5	103,9
Kiutalás	961,7	1011,7	50,0	105,2
Egyenleg	1228,5	1263,0	34,5	102,8

A befizetések növekedése a belföldi, az import és a dohány utáni áfabevételnek egyaránt köszönhető. A belföldi befizetés növekedése jellemzően a kereskedelmi szektorhoz köthető, valamint szerepet játszottak a 2007-2013-as EU költségvetési ciklus utolsó évének meghatározott projektjeihez kapcsolódó elszámolások. Az import utáni befizetések növekedését a forgalom bővülése okozta. A dohánytermékek utáni bevételek növekedésének háttérében a magasabb dohányadójegy-eltiteli adatok állnak. A kiutalások 2016. évi emelkedése elsősorban a befizetések növekedésének köszönhető, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** származó bevétel május végéig 391,6 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 28,3 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megoszlása a következők szerint alakult:

Jövedékiadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	211,3	217,2	5,9	102,8
Dohánygyártmány jövedéki adó	118,0	140,4	22,4	119,0
Egyéb termék jövedéki adó	34,0	34,0	0,0	100,0
Jövedéki adók összesen	363,3	391,6	28,3	107,8

Az üzemanyagok esetében a befizetések 2016. évi emelkedését az üzemanyag-forgalom növekedése, valamint a visszatérítések csökkenése magyarázza. A dohánygyártmányok jövedéki adójánál a magasabb teljesülés háttérében a dohányadójegy-eltiteli adatok állnak.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel május végéig 82,8 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 10,1 milliárd forinttal alacsonyabb. A csökkenés háttérében az illetékköteles tranzakciók körét érintő, 2015 januárjában életbe lépő jogszabályváltozások bevételre gyakorolt hatása áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első öt hónapjában 721,4 milliárd forint volt, amely 14,9 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés, illetve az ezzel ellentétes hatású szja-kulcs-csökkentés volt.

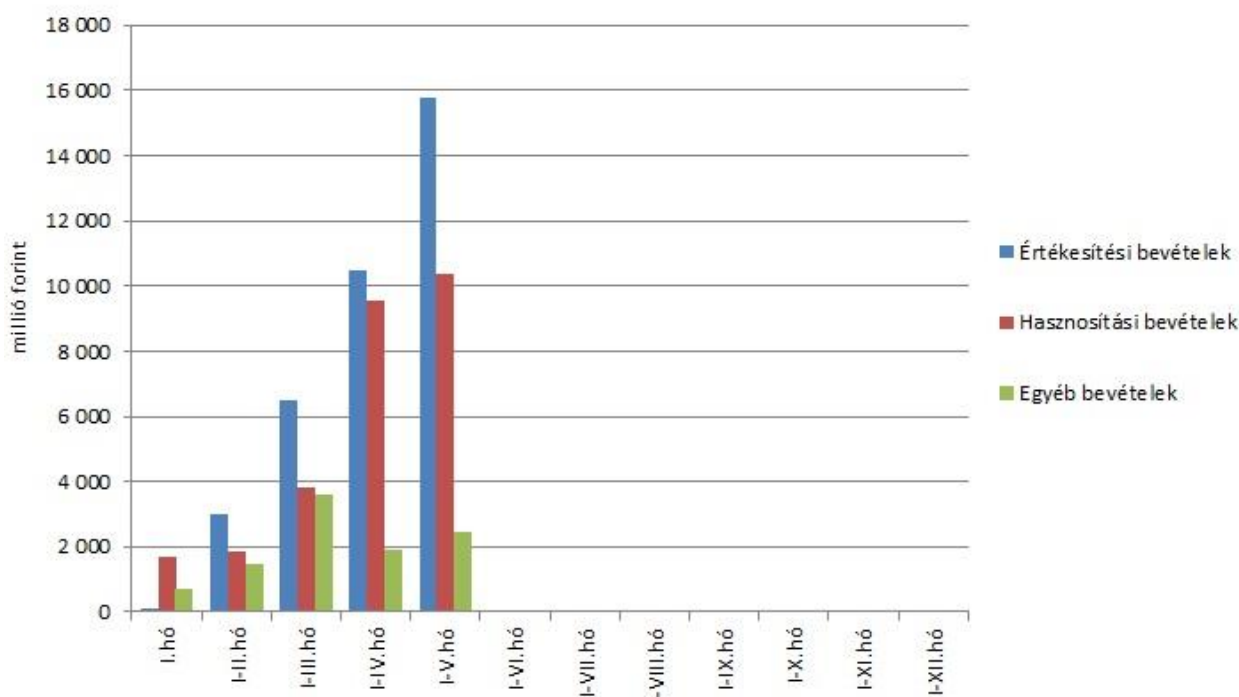
Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások arányát a következő táblázat részletezi:

Személyijövedelemadó-bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	748,3	770,2	21,9	102,9
Kiutalás	41,8	48,8	7,0	116,7
Egyenleg	706,5	721,4	14,9	102,1

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első öthavi összege 28,6 milliárd forint volt, melynek főbb tételeit a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2016. évben

Az **egyéb bevételek** összege május végéig 42,2 milliárd forintot tett ki, mely már most többszörösen meghaladja az éves törvényi előirányzatot. A túlteljesülés fő oka, hogy az 1779/2015. (X. 27.), az 1049/2016. (II. 15.), továbbá az 1174/2016. (IV. 11.) Korm. határozatok alapján az előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen összesen több mint 38 milliárd forint került elszámolásra az egyéb bevételek között.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó I-V. havi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	Az alap I-V. havi bevételén belüli aránya (%)	2016. I-V. hó	Az alap I-V. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1245,2	98,9	1275,4	98,9	30,2	102,4
Egészségbiztosítási Alap	410,1	50,8	504,1	59,4	94,0	122,9
Összesen	1655,3	80,1	1779,5	83,2	124,2	107,5

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-V. havi bevételeinek döntő része, 98,9%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. Ezen befizetések az előző év azonos időszakához képest 30,2 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek. A túlteljesülés oka a foglalkoztatottság jelentős mértékű javulása, a munkanélküliség csökkenése következtében a vártnál magasabb bérkiáramlás volt. Az előző évi adatokkal történő összehasonlítás során azt is figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya a társadalombiztosítás két pénzügyi alapja között. A Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése 2015-ről 2016-ra 85,46%-ról 79,43%-ra csökkent.

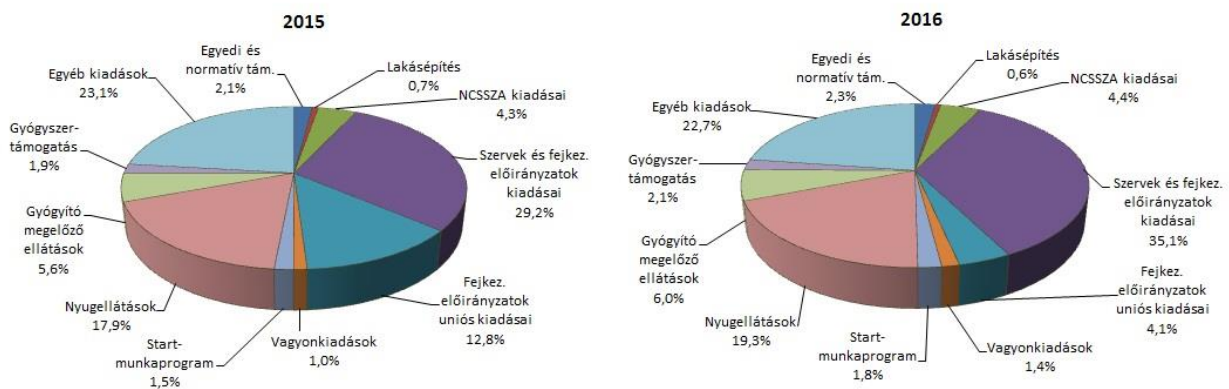
Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** (munkáltatói és biztosított egészségbiztosítási járulék) származó I-V. havi bevétel az alap összes bevételének 59,4%-át tette ki. Az előző év azonos időszakához viszonyított többletbevétel indoka, hogy az Egészségbiztosítási Alap 2016. január 1-jétől a szociális hozzájárulási adóból – az előző évi 14,54% helyett – 20,57%-ban részesül.

Az **egészségügyi hozzájárulás** öthavi összbevétele 83,7 milliárd forintot tett ki, amely 6,3 milliárd forintos növekedést jelentett az előző évhez képest. A növekmény többsége a januári és a februári magas összegű teljesülésből származik.

2. A FŐBB KIADÁSOK

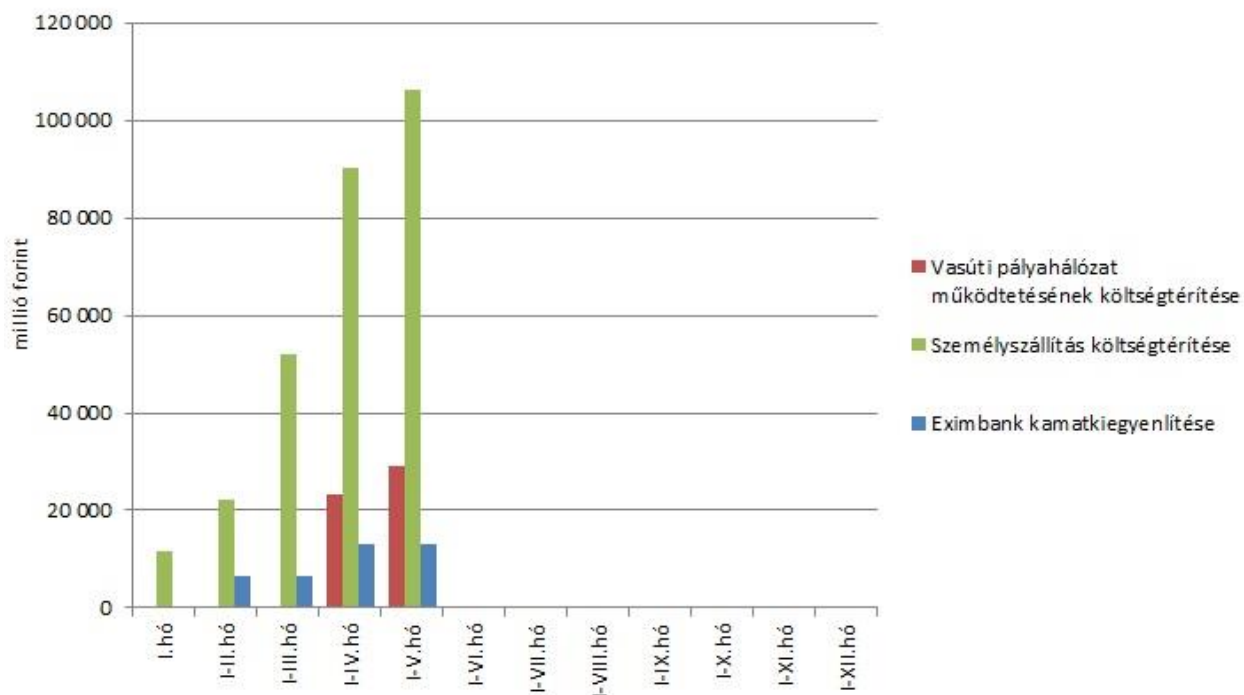
A központi alrendszer első öthavi, 6537,6 milliárd forint összegű kiadásai 426,1 milliárd forinttal teljesültek alacsonyabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában, mely főként a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásainak előző évhez viszonyított mérséklődésével függ össze. Emellett jelentős mértékben elmaradtak a 2015. évi május végi kiadásoktól a kamatkiadások, továbbá a társadalombiztosítási ellátásokhoz történő garancia és hozzájárulások, az EU költségvetéséhez történő hozzájárulások és a lakásépítési támogatások is.

A központi alrendszer főbb kiadásainak megoszlása

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első öt hónapjában 148,3 milliárd forintot tettek ki, 3,7 milliárd forinttal meghaladva az egy évvel ezelőtti kiadásokat. Az eltérés döntően az Eximbank Zrt. magasabb kamatkiegyenlítési igényére vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit a közösségi közlekedés, illetve a vasúti pályahálózatok működtetésének finanszírozását illetően közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt.-nek fizetett kamatkiegyenlítés esetében jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizeti az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2016. évben

A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások a 2016. év első öt hónapjában 39,4 milliárd forintot tettek ki, ami 13%-kal alacsonyabb a 2015. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés legfőbb oka, hogy 2015. február 1-jével a devizahitel-adósok tartozásállományát forintosították. További eltérés a tavalyi évhez képest egyrészt a 2015. július 1-jétől bevezetett családi otthonteremtési kedvezmény, amelyet 2016. január 1-jével tovább bővítettek, másrészt olyan egyéb tényezők együttes hatása is befolyásolja a mérleget, mint az árfolyam és a referenciahozamok, valamint az egyes konstrukciót igénybe vevők létszámának változása.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap (NCSSZA) a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

A Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	175,3	173,1	-2,2	98,7
<i>Ebből:</i>				
<i>családi pótlék</i>	136,1	133,9	-2,2	98,4
<i>gyermekgondozási segély (gyermekgondozást segítő ellátás)</i>	26,4	26,6	0,2	100,8
<i>életkezdési támogatás</i>	2,9	3,2	0,3	110,3
Korhatár alatti ellátások	61,1	52,2	-8,9	85,4
<i>Ebből:</i>				
<i>korhatár előtti ellátás és balettművészeti életjáradék</i>	27,1	18,8	-8,3	69,4
<i>szolgálati járandóság</i>	34,0	33,4	-0,6	98,2
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	51,8	55,7	3,9	107,5
<i>Ebből:</i>				
<i>járási szociális feladatok ellátása</i>	26,1	30,7	4,6	117,6
<i>fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	14,1	14,3	0,2	101,4
<i>politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	6,2	5,7	-0,5	91,9
Különféle jogcímen adott térítések	10,4	9,6	-0,8	92,3
<i>Ebből:</i>				
<i>közgyógyellátás</i>	7,4	6,6	-0,8	89,2
Összesen	298,6	290,6	-8,0	97,3

A **családi támogatások** esetében a korábban elindult Népesedéspolitikai Akció hatékonyan segíti elő a kedvező demográfiai folyamatokat. A gyermekgondozási segély/gyermekgondozást segítő ellátás tekintetében jelentkező növekedés 2016-ban folyamatosan, elhúzódva érvényesül. Az életkezdési támogatásra május végéig folyósított összeg 3,2 milliárd forintot tett ki, ami tartalmazta a kapcsolódó kamatkiadások mellett az ún. második utalási összeget is. A családi támogatások 2015. évi május havi összege töredéke volt az idei május havi kifizetésnek, tekintettel arra, hogy tavaly egyes május havi ellátások már áprilisban átutalásra kerültek a május eleji munkaszüneti napok következtében. A **korhatár alatti ellátások** esetében a csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (1,6%) a hatását.) A **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások** előző évhez viszonyított emelkedését alapvetően a járási szociális feladatok ellátására fordított összeg magasabb alakulása magyarázza. 2015. januártól az

NCSSZA kiadásai között jelent meg a járási szociális feladatok ellátása, amely az ápolási díj és az időskorúak járadéka mellett 2015. márciustól a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az újonnan bevezetett egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását is tartalmazta.

A **helyi önkormányzatok támogatása** 2016. május végéig összesen 263,9 milliárd forintban teljesült, amely 6,7 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. A helyi önkormányzatok 2016. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 662,0 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2015. évi törvényi módosított előirányzatot 6,0 milliárd forinttal haladja meg. Az eltérés több tényező ellentétes hatásának az eredménye. A helyi önkormányzatok támogatását csökkentette a segélyezési ellátások járási hivatalokhoz történő áttelepítése, az önkormányzatok és társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítésének és a fővárosi közösségi közlekedés támogatásának csökkentése. Ezzel ellentétben az előirányzatot növelte a gyermekétkeztetési támogatások körének bővülése, az óvodapedagógusok bérének, valamint egyes fejlesztési jogcímek támogatásának emelése. A jelentősebb tételeket a következő táblázat mutatja:

A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	242,3	236,7	-5,6	97,7
<i>helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	66,6	65,3	-1,3	98,0
<i>települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	69,1	73,6	4,5	106,5
<i>települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	91,3	82,3	-9,0	90,1
<i>települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	15,3	15,5	0,2	101,3
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	7,0	4,3	-2,7	61,4
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	3,7	3,1	-0,6	83,8
Szociális ágazati kiegészítő pótlék támogatása*	-	3,1	3,1	-
Támogató szolgáltatások, közösségi ellátások, utcai szociális munka és a Biztos Kezdet Gyerekház működésének támogatása**	-	0,6	0,6	-
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai***	4,2	16,1	11,9	383,3
Összesen	257,2	263,9	6,7	102,6

*A szociális ágazati kiegészítő pótlék 2015.07.01-jén került bevezetésre.

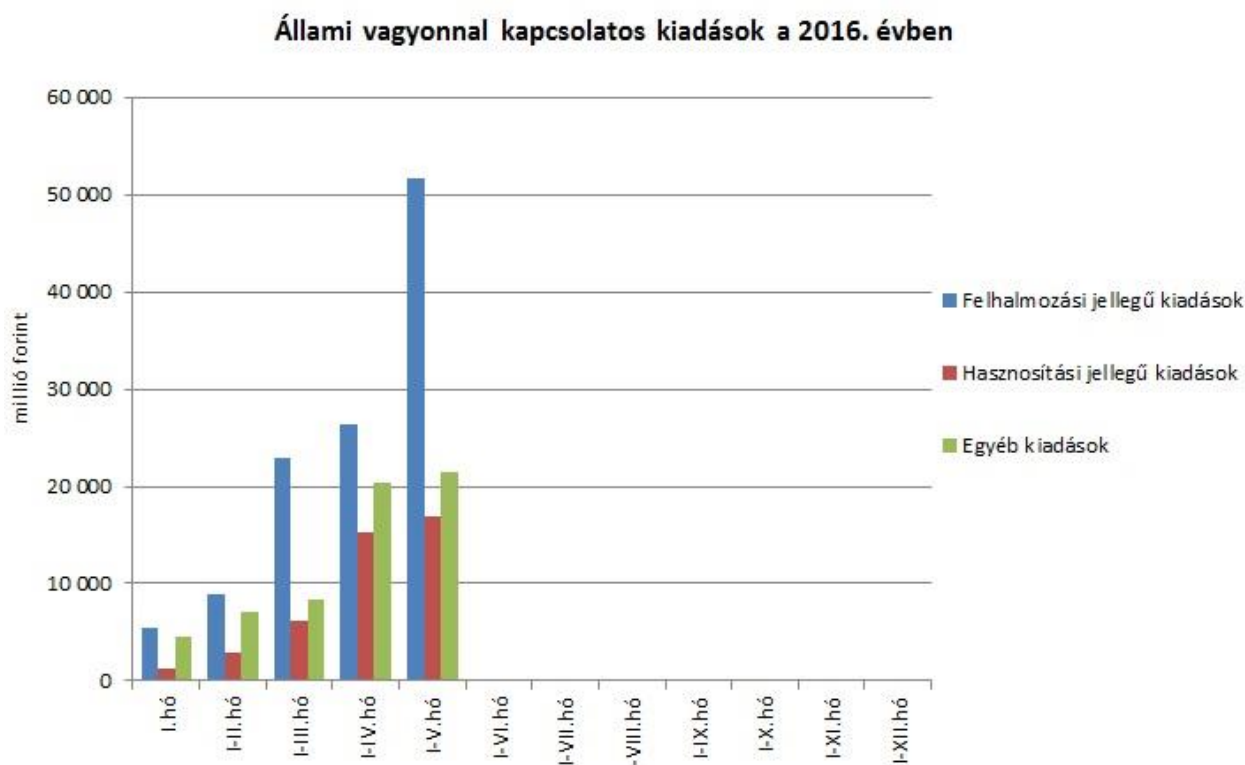
**2016.01.01-jétől tartoznak a helyi önkormányzatok feladatai közé a támogató szolgáltatások, a közösségi ellátások, az utcai szociális munka és a Biztos Kezdet Gyerekház működésének támogatása.

***2016. I-V. hóban jelentős összeg került biztosításra az önkormányzatok feladatainak támogatására.

A hozzájárulás az EU költségvetéséhez mérlegsoron az év első öt hónapjában teljesített összeg (126,1 milliárd forint) a tervezettnél megfelelően alakult. A 2015. évhez viszonyított elmaradás oka továbbra is egyrészt az, hogy a januári befizetést jelentősen csökkentette a 2015. évi uniós költségvetés utolsó módosításának érvényesítése, másrészt

a Bizottság idén februárban és áprilisban is arányaiban kevesebb forrást hívott be az előirányzathoz képest, mint a tavalyi év ugyanezen időszakában.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** első öthavi összege 89,9 milliárd forint volt, amelynek nagyságrendjét az állami vagyonnal kapcsolatos ingatlanberuházások, az állami tulajdonú társaságokkal kapcsolatos kiadások határozták meg. A vagyonkiadások főbb tételeit a következő grafikon mutatja:

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely május végéig 120,0 milliárd forintban alakult. Ez az előző év azonos időszakában teljesített összeget 15,7 milliárd forinttal haladta meg. Az új programok március elejétől indultak, és a programok indulásával összefüggően az alap március-május hónapokban nagyobb összegű előleget adott át a felhasználók részére.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 1264,7 milliárd forint. A kifizetések tartalmazzák a 2015. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó január havi 1,6%-os nyugdíjemelés összegét. Az előző év azonos időszakához képest a nyugdíjakra 20,6 milliárd forinttal, 1,7%-kal költött többet a költségvetés, ezen belül a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátására 11,7 milliárd forinttal, 16,1%-kal magasabb összeg került kifizetésre, mint a tavalyi év első öt hónapjában.

Az **Egészségbiztosítási Alap** összes kiadásának 29,6%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2015. I-V. hó	2016. I-V. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	206,6	241,8	35,2	117,0
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantság, rehabilitációs ellátások</i>	109,1	131,2	22,1	120,3
<i>Gyermekgondozási díj</i>	45,5	51,4	5,9	113,0
<i>Táppénz</i>	30,6	35,2	4,6	115,0

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg az ötödik hónap végéig 395,2 milliárd forint volt, amely 6,0 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel ezelőtti kiadásokat. A teljesítés tartalmazza a várólista-csökkentési programban részt vevő intézmények részére történő kifizetéseket, a mozgóbér-elemek rendezésével és a fiatal szakorvosok támogatásával összefüggő kiadásokat.

3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

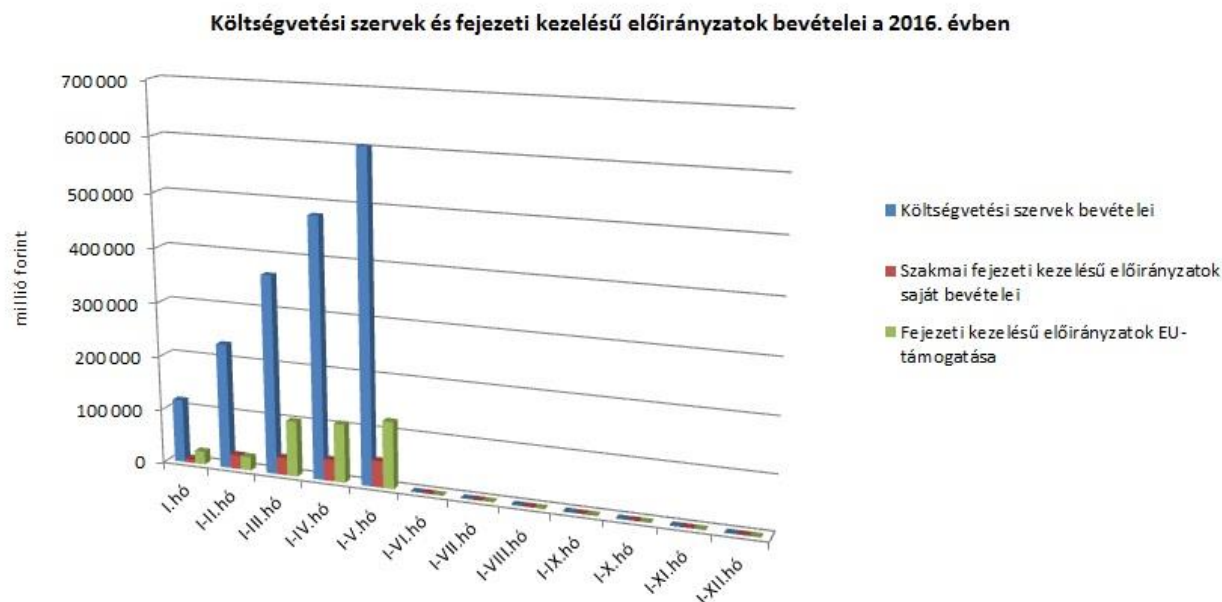
2016 első öt hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 604,3 milliárd forintot tettek ki, mely mindössze 1,1%-kal alacsonyabb a 2015. év első öthavi bevételeinél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 286,1 milliárd forint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás, 8,8 milliárd forint az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőségnél jóváírt összeg a Földművelésügyi Minisztérium „Hulladék-gazdálkodási feladatok támogatása” törvénysorról, valamint 8,5 milliárd forint jóváírás a Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium intézményeinél a Belügyminisztérium „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvénysoráról.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek összege** 2016 első öt hónapjában 48,6 milliárd forint volt, mely 14,4 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakához képest. Ebből 13,3 milliárd forintot tett ki az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára a lebonyolítási számlákról visszautalt előlegek összege és 3,8 milliárd forint volt a „Társadalmi Megújulás Operatív Program – Nemzeti Foglalkoztatási Alap” törvénysoron jóváírt összeg.

Az **uniós előirányzatokon** a 2016. év első öt hónapjában 123,2 milliárd forint bevétel keletkezett, elmaradva az egy évvel ezelőtti összegtől. A 2014-2020-as programozási időszak operatív programjai tekintetében az EU-támogatásokat csak a kifizetések felfutását követően, előreláthatólag a második félévtől lehet a költségvetésbe beforgatni. A korrekciók pénzügyi rendezéséből származó forrásokhoz is kapcsolódhat bevétel, mely döntően a második félévben fog jelentkezni. A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (a továbbiakban: NSRK) operatív programjainál keletkezett 118,1 milliárd forintos bevétel

jelentős része a Környezet és Energia Operatív Programhoz (61,7 milliárd forint), a Gazdaságfejlesztés Operatív Programhoz (22,8 milliárd forint), valamint a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Programhoz (13,7 milliárd forint) kapcsolódik.

A 2016. évi, együttesen mintegy 776 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

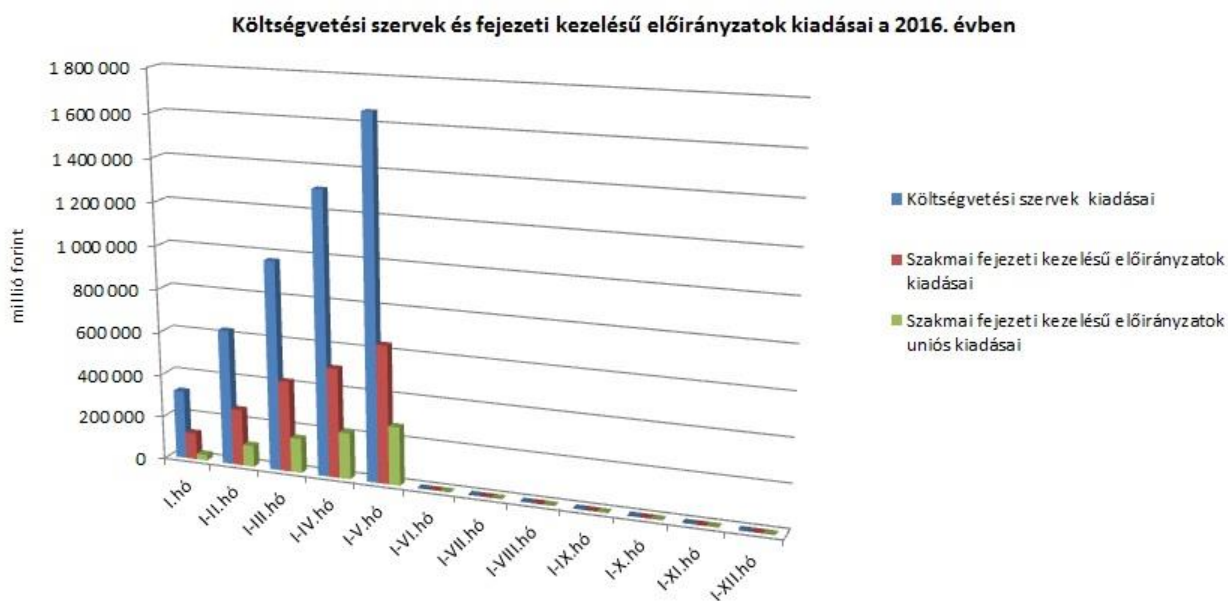
A költségvetési szervek kiadásai 2016 első öt hónapjában 1657,7 milliárd forintot tettek ki, mely 4,9%-kal magasabb a 2015. január-májusi kiadásoknál. Az intézmények teljesítéséből 1045,2 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, mely 78,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakában e célra folyósított összeget. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 17,8 milliárd forint a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal központi költségvetéséből Gripen bérleti díjakra, 13,6 milliárd forint a külképviseletek január-június havi devizaállományára a Külképviseletek Igazgatásánál, valamint 5,3 milliárd forint a Nemzeti Közlekedési Hatóság költségvetési törvényben meghatározott befizetése a központi költségvetés részére.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések 2016. első öthavi teljesítése 637,9 milliárd forintot tett ki, amely 41%-kal magasabb, mint az előző év azonos időszakában kifizetett összeg. Ezen időszak kiadásaiból az alábbi tételek emelhetők ki: 145,5 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 50,7 milliárd forint utalása a Földművelésügyi Minisztérium „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” törvénysor terhére, 45,8 milliárd forint az autópálya rendelkezésre állási díj, 42,6 milliárd forint utalása a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium „Közúthálózat fenntartás és működtetés”, valamint „Útdíjrendszerek működtetése” törvénysorokról, hozzávetőlegesen 32,2 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege, 27,0 milliárd forint kifizetése a Nemzeti Fejlesztési

Minisztérium „Közúthálózat felújítása” fejezeti kezelésű előirányzatról, valamint 24,0 milliárd forint az egyes megyei jogú városok fejlesztési célú támogatása a Miniszterelnökség fejezetnél. Az eltérésben többek között szerepet játszottak a Miniszterelnökség fejezet által támogatott egyes megyei jogú városok fejlesztésére, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezetben közúthálózat felújítására, fenntartására és működtetésére, az útdíjrendszerek működtetésére kifizetett összegek, valamint a tömeges bevándorlás kezelésével kapcsolatos kiadások.

Az **uniós programok** előirányzatain 2016 első öt hónapjában összesen 270,7 milliárd forint kifizetés történt. Az éves előirányzathoz képest alacsony mértékű kifizetés oka az, hogy az új, 2014-2020-as programozási időszak operatív programjaihoz kapcsolódó kifizetések felfutása csak a harmadik negyedévtől várható. Az uniós kiadási előirányzatokon belül az NSRK sorai 196,8 milliárd forintban teljesültek. Az operatív programok közül a Közlekedés Operatív Program (103,7 milliárd forint) teljesített a legjobban. Az új, 2014–2020-as programozási időszakra elfogadott operatív programok közül a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program esetében 35,3 milliárd forint, az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program esetében 8,2 milliárd forint, valamint a Környezet és Energetikai Hatékonysági Operatív Program esetében 7,4 milliárd forint kifizetés történt az első öt hónapban.

A **2016. évi, együttesen mintegy 2566 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 280,0 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 24,3 milliárd forinttal lett alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forint)

	I-V. hó	
	2015	2016
1. Bevétel	141,1	55,9
1.1. Forint	141,1	56,5
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	135,5	52,3
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,1	1,2
<i>1.1.3. KESZ forintbetét kamata</i>	5,5	3,0
1.2. Deviza	0,0	-0,6
<i>1.2.1. Devizaszámla kamatelszámolása</i>	0,0	-0,6
2. Kiadás	445,4	335,9
2.1 Forint	297,2	199,1
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	5,9	9,4
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	240,2	157,9
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	50,8	31,8
<i>2.1.4. Egyéb függő tételek</i>	0,3	0,0
2.2. Deviza	148,2	136,8
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	21,0	18,6
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	127,2	118,2
3. Kamategyenleg	304,3	280,0

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága május végéig 320,6 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – döntően a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 1351,1 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza. Az adósság növekedésével párhuzamosan az év végéhez képest a Kincstári Egységes Számla 458,3 milliárd forinttal növekedett.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett kismértékű gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke 27,8 milliárd forinttal növekedett.
- **A harmadik – előbbiekkal ellentétes hatású – csökkentő tényező** a nettó devizalejárat mintegy 960 milliárd forint értékben.
- **A negyedik, szintén csökkentő hatású tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat csökkentette 98,3 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint május végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2016-ban, milliárd forint

	2015 december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2016. május		változás százalékpont
	előzetes állomány	Megoszlás (%)					előzetes állomány	Megoszlás (%)	
			I-V. hónap						
1. Forint	16 207,9	65,62	4 569,5	3 218,5	0,0	1 351,1	17 559,0	70,18	4,56
1.1. Hitel	694,1	2,81	150,4	0,0	0,0	150,4	844,5	3,38	0,57
1.1.1. Külföldi	694,1	2,81	150,4	0,0	0,0	150,4	844,5	3,38	0,57
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	15 513,8	62,81	4 419,1	3 218,5	0,0	1 200,7	16 714,5	66,80	3,99
1.2.1. Piaci értékesítésű	15 462,3	62,60	4 419,1	3 208,6	0,0	1 210,5	16 672,8	66,64	4,04
1.2.1.1. Kötvény	11 043,4	44,71	1 058,7	1 189,6	0,0	-130,9	10 912,5	43,61	-1,10
1.2.1.2. Diszkontkincstárjegy	901,6	3,65	1 499,8	1 065,7	0,0	434,2	1 335,7	5,34	1,69
1.2.1.3. Lakossági állampapír	3 517,4	14,24	1 860,5	953,4	0,0	907,2	4 424,6	17,68	3,44
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	51,5	0,21	0,0	9,8	0,0	-9,8	41,7	0,17	-0,04
2. Deviza	7 735,8	31,32	89,1	1 049,2	27,8	-932,3	6 803,5	27,19	-4,13
2.1. Hitel	1 696,8	6,87	0,0	479,5	3,7	-475,7	1 221,1	4,88	-1,99
2.1.1. Külföldi	1 614,2	6,54	0,0	477,3	3,6	-473,7	1 140,5	4,56	-1,98
2.1.1.1. Nemzetközi hitelcsomag (EU)	469,7	1,90	0,0	469,4	-0,3	-469,7	0,0	0,00	-1,90
2.1.1.2. Egyéb	1 144,5	4,63	0,0	7,9	3,9	-4,0	1 140,5	4,56	-0,07
2.1.2. Belföldi	82,6	0,33	0,0	2,2	0,2	-2,0	80,6	0,32	-0,01
2.2. Állampapír	6 039,0	24,45	89,1	569,7	24,1	-456,5	5 582,5	22,31	-2,14
2.2.1. Külföldi	5 198,9	21,05	42,3	269,3	18,7	-208,4	4 990,5	19,95	-1,10
2.2.1.1. Devizakötvény	5 198,9	21,05	42,3	269,3	18,7	-208,4	4 990,5	19,95	-1,10
2.2.2. Belföldi	840,1	3,40	46,8	300,4	5,4	-248,2	591,9	2,37	-1,03
2.2.2.1. Devizakötvény	840,1	3,40	46,8	300,4	5,4	-248,2	591,9	2,37	-1,03
Összesen	23 943,7	96,94	4 658,7	4 267,6	27,8	418,8	24 362,6	97,37	0,43
Egyéb kötelezettség	756,0	3,06	715,6	814,6	0,8	-98,3	657,7	2,63	-0,43
MINDÖSSZESEN	24 699,7	100,00	5 374,2	5 082,2	28,6	320,6	25 020,3	100,00	0,00

A központi költségvetés devizaadóssága május végéig 932,3 milliárd forinttal 6803,5 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2015. év végi 31,3%-os szintről 27,2%-os szintre csökkent.

A költségvetés forintadóssága május végéig 1351,1 milliárd forinttal nőtt, és 17 559,0 milliárd forintot ért el, a forint-részarány elérte a teljes államadósság 70,2%-át. 2015 decemberében ez az arány 65,6% volt.

Május végén a lakossági állampapírok állománya 4424,6 milliárd forintot tett ki, ami 907,2 milliárd forint növekedést jelent 2015. december vége óta. Ez döntően két tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2016. május végén, 141,1 milliárd forintos ez évi növekedés hatására, 1339,4 milliárd forintot tett ki. Megfigyelhető tehát, hogy a lakosság a hosszabb futamidejű állampapírokat is keresi. A kamatozó kincstárjegyek állománya 2640,0 milliárd forint volt május végén, ami 743,0 milliárd forinttal haladta meg az év végi állományt.

A külföldi befektetők állampapír állománya májusban 132,7 milliárd forinttal csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,8%-a, 3465,3 milliárd forint államkötvény és 0,2%-a, 5,3 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje május végén 5,7 év volt. Eszerint 2016-ban is folytatódott a tavalyi trend, a külföldi befektetők csökkentik forintállampapír-állományukat, a futamidő ugyanakkor kismértékben emelkedett. A hazai befektetői kereslet könnyedén felszívta a külföldiek által eladott állományt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 98,3 milliárd forinttal csökkent, és május végén 657,7 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 2,6%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A diszkontkincstárjegyek májusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,2-ről 1,7-re csökkent. A kötvényaukciókon a fedezettség az előző havi 3,3-ről 1,9-re esett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 8 bázisponttal csökkent, és 0,89%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó májusi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,03% lett, amely 9 bázisponttal magasabb az áprilisi értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 29 bázisponttal 1,82%-ra emelkedett az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamhoz viszonyítva. Az *5 éves kötvény* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam 2,44%-ot ért el, ami 30 bázisponttal magasabb az utolsó áprilisi aukcióhoz képest. A *10 éves kötvény* 3,36%-os átlaghozama 13 bázisponttal haladta meg az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozamot.